

Mikkjal Helmsdal landsverkfrøðingur 70 ár

Mikkjal Helmsdal, sum í dag 8. juli fer um tey sjeiti, hevur røkt starvið sum landsverkfrøðingur í 38 ár — júst sama tíðarskeið, har størstu broytingar í Føroya søgu eru farnar fram.

At hansara partur ikki liggur eftir, vita øll; men hvussu stóran leiklut hann veruliga hevur havt í størlopnum úr miðeldini at kalla og upp í tað samfelag, sum í dag verður roknað sum ein sjálffylgja, vita ið hvussu er tey mongu skiftandi fólkavaldu umboð og onnur, ið, saman við landsverkfrøðinginum, hansara ráðgeving og — tá á stóð — tiltiknu talandi tagn, mál fyri mál loystu mangt úr lagdi, sum í máttloysistíðini bert varð mettt sum heilaspuni at vera.

Her skal ikki sigast so nógv um sjálvan mannin Mikkjal, men bert eitt sindur um Landsverkfrøðingun og nøkur av teim arbeiðum, stovnurin undir hansara leiðslu hevur avrikað og/ella havt ábyrgdina av.

Um forsøgu stovnsins

Álit um telefon, vegir og havnir

Fyrsti itekiligu teknisku nýskaparroyndirnar frá almennari síðu vórðu settar í verk í 1903, tá Hans Horn, verkfrøðingur í norska vegaverkinum, kom til Føroya og longu á heysti sama árið gav frá sær álit í telefonmálinum og í vegamálum um summarið árið eftir.

Í 1906-08 gjørdi Palle Brunn, verkfrøðingur, »Indberetning om de færøske havneforhold« fyri »Vandbygningsvæsenet«, og lögdu nevndu try álit lunnar undir telefon-, vega- og havnaætlanir langt upp í tíðina; men leingi varð kortini, áðrenn gongd kom á.

Telefonverkstjórin »landsverkfrøðingur« við ongari løn

1. april 1912 varð feroyingurin, cand. polyt. Hans Olaus Jacobsen settur sum driftsleiðari á telefonverkinum við skyldu til ókeypis at átaka sær »andet Ingeniørarbejde for Amtskommunen«.

sum skrivað stendur í lögtingstíðindum frá 1912-13, t.e. sum »amtsingeniør« hevði hann umframt telefonina eisini vegir og lendingar sum arbeiðsøki.

vandbygningsvæsenet

Fyrst í tjugunum varð farið undir vegagerðir og havnaarbeiði, sum danski staturin fyri stóran part fíggaði, og fekk danska »Vandbygningsvæsenet« tá skrivstovu í Havn at prosjektera og hava eftirlit við nevndu arbeiðum. Henda skrivstova varð niðurlögð í 1939.

Lagtingsingeniør - Løgtingsverkfrøðingur

1. april 1936 fór H.O. Jacobsen frá vegna aldur, og tók cand. polyt. Louis Zachariasen við sum telefonverksleiðari, meðan starvið sum amtsingeniør fekk heitið lagtingsingeniør, ið so varð feroyskað til lögtingsverkfrøðingur.

Eini tvey ár gingu, áðrenn starvið varð sett. Tað var Harry Fonsdal, civilverkfrøðingur frá Norges Tekniske Høyskole, sum um árskriftið 1937/38 tók við hesum arbeiði.

Undir krignum lá hann

fastur í Noregi, og eftir kriggið starvaðist hann her í Føroyum, til hann summarið 1947 tók við sum el-verkstjóri í Kongsberg í Noregi.

Felagið A/S Færøkul noyddist at steðga virksemi sínum undir krignum, og stjórin, cand. polyt. Hans Ejrnæs, sum somuleiðis lá fastur í Føroyum, virkaði sum lögtingsverkfrøðingur frá juni 1940 til desember 1945.

Landsverkfrøðingurin »telefonverkstjóri« við ongari løn

1. april 1948 — 36 ár eftir Hans Olaus Jacobsen — tók cand. polyt. Mikkjal A. Helmsdal við sum lög-

tingsverkfrøðingur, heitið sum oktober sama árið fekk stovnsnavnið Landsverkfrøðingurin.

Við H.O. Jacobsen sum ókeypis »amtsingeniør« í huga, kann her nevast, at tá starvið sum telefonverkstjóri eina tíð vegna sjúku hevði staðið ósett, heitti Landsstýrið í 1954 á Landsverkfrøðingun umuttan samsýning eisini at átaka sær tekniska raksturin av telefonverkinum.

Hesi 38 árin

Hvussu stóran var í 1948, og hvussu hon er í dag, 38 ár seinni, sæst fyri veginar kanska best við eini stuttari lýsing úr oyggj í oyggj, meðan lendingar og havnir verða tiknar undir einum.



Landsvegir 1948



Á Funningsvegnum

Havnir

Hóast havnirnar í Føroyum eru kommunalar, hevur stovnurin havt flest allar havnabyggingar um hendi síðani seinna heimsbardaga. Stovnurin hevur virkað sum ráðgevi fyri kommunurnar og skal góðkenna øll projekt, til tess at tryggja, at studningur, ið lögtingið jättar til havnagerðir, verður nýttur á besta og ódýrasta hátt.

Í 1948 vóru o.u. 1,3 km av bryggjum og lendibrúum við dýpi størri enn 3 m, og eini 300 m av grót-kasti, umframt lendingar.

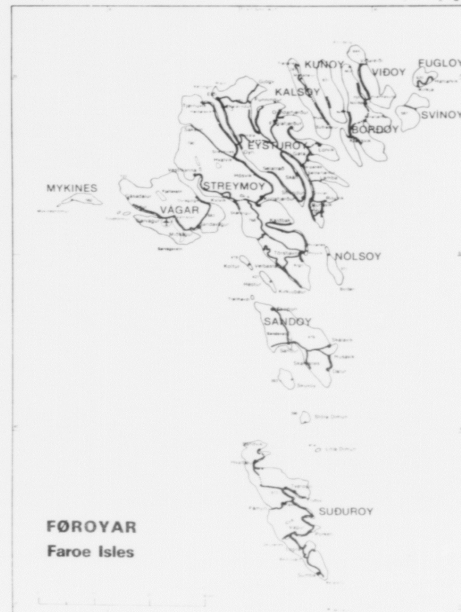
Bygging av bryggjum og lendingar var tá framd ella í gerð í Hvannasundi, Klaksvík, á Eiði, í Fuglafirði, Gøtu, Leirvík, í Nes

og Sjóar kommunum, í Havn, Vestmanna, Kvívík, Kollafirði, Haldarsvík, Sørvági, Miðvági, Sandavági, Skopun, á Sandi, í Trongisvági, Vági, Hovi, Hvalba, Porkeri og Sumba.

Hesi 24 havnaløg eru at kalla øll heilt umbygd ella viðkað. Harumframt eru í meira enn hálvthundrað plássum bygd havnaløg í øllum støddum og sniðum, og nógvir bátahyljar og nógvir lendingar.

Tað, sum bygt varð av størri havnum fram til 1960, varð gjørt av donskum entrepenørum; men síðani tá hava feroyskir entrepenørar eisini verið uppi í havnagerðunum.

Framhald á síðu 9



..... og 1986